

Лабораторно упражнение №2

Въведение в Python

1. Символни низове. - могат да са затворени в единични или двойни кавички

Пример 1 :

```
'hello'
```

Резултат : ?

Пример 2 :

```
"hello"
```

Резултат : ?

1.1. Вмъкване на нов ред. - \n

Пример 3 :

```
print("hello\nhello ")
```

Резултат : ?

1.2. Вмъкване на разстояние между думите. - \ t

Пример 4 :

```
print("hello\ tworld")
```

Резултат : ?

1.3. Конкатенация. - чрез знака +

Пример 5 :

```
'a'+ 'b'
```

Резултат : ?

Пример 6 :

```
"a"+"b"
```

Резултат : ?

Пример 7 :

```
'a'+ "b"
```

Резултат : ?

1.4. Индексиране на символни низове. – първия индекс е 0

Пример 8 :

```
x='ab'+'cd'  
x
```

Резултат : ?

Пример 9 :

```
x[0]
```

Резултат : ?

Пример 10 :

```
x[1:3] # извежда символи от индекс 1 до индекс 2
```

Резултат : ?

Пример 11 :

```
x[-1] # извежда последния символ
```

Резултат : ?

Пример 12 :

```
x[-2] # извежда предпоследния символ
```

Резултат : ?

Пример 13 :

```
x[:3] # извежда първите три символа
```

Резултат : ?

Пример 14 :

```
x[3:] # извежда всичко, освен първите три символа
```

Резултат : ?

Пример 15 :

```
x[5:] # извежда празен символен низ, защото индекса е  
твърде голям
```

Резултат : ?

1.5. Символни низове. Методи.

1.5.1. Дължина на низ

Пример 16 :

```
len(x) # извежда дължина на низа
```

Резултат : ?

1.5.2. Брой символи

Пример 17 :

```
x.count('a')
```

Резултат : ?

1.5.3. Преобразуване на символния низ в големи букви

Пример 18 :

```
print(x.upper())
```

Резултат : ?

1.5.4. Преобразуване на символния низ в малки букви

Пример 19 :

```
print(x.lower())
```

Резултат : ?

1.5.5. Разделяне на символния низ на отделни думи

Пример 20 :

```
mytext="Hello world!"
```

```
mytext.split()
```

Резултат : ?

1.5.6. Замяна на подниз в даден символния низ с друг подниз

Пример 21 :

```
mytext=mytext.replace("Hello","Hi")
```

```
mytext
```

Резултат : ?

1.5.7. Сортиране на списък от низове

1.5.7.1. Сортиране на списък от низове чрез `sort()`

Пример 22 :

```
x=['x', 'abc', 'acb']  
x.sort()  
x
```

Резултат : ?

1.5.7.2. Сортиране на списък от низове чрез `sorted` в нарастващ ред

Пример 23 :

```
sorted(x)
```

Резултат :

```
['abc', 'acb', 'x']
```

Но :

Пример 24 :

```
x
```

Резултат :

```
['x', 'abc', 'acb']
```

1.5.7.3. Сортиране на списък от низове чрез `sorted` в намаляващ ред

Пример 25 :

```
sorted(x, reverse=True)
```

Резултат : ?

1.5.7.4. Сортиране на списък от низове чрез `sorted` в зависимост от дължината на низа

Пример 26 :

```
x=['ac', 'acb', 'x']  
sorted(x, key=len)
```

Резултат : ?

Пример 27 :

```
sorted(x, key=len, reverse=True)
```

Резултат: ?

1.5.7.5. Сортиране на низ чрез sorted

Пример 28:

```
sorted('python')
```

Резултат: ?

За повече информация: напишете в командния интерпретатор: `help()`. След появата на промпта: `help>` напишете `STRINGMETHODS`.

2. Библиотека NumPy

2.1. Основни понятия

NumPy е основната библиотека за реализация на изчисления в Python. Предоставя следните най-важни функционалности:

- Обработване на N-мерни масиви.
- Бързо изпълнение на математически операции с многомерни масиви
- Средства за реализация на операции от линейна алгебра, генериране на числени стойности и др.

Основен обект в NumPy са многомерните масиви. Многомерният масив представлява таблица от елементи (най-често числени стойности) от еднакъ тип, индексирани с положителни цели числа. Размерностите на масивите в NumPy се наричат оси (*axes*).

Например координатите на точка в 3D пространство `[1, 2, 1]` се представят като масив с една ос. Тази ос има 3 елемента, т.е. дължина 3.

Класът за реализация на масив в NumPy се нарича `ndarray`. Важно е да се отбележи, че `numpy.array` се различава от стандартния клас `array.array` в Python, който обработва едномерни масиви и предлага по-малко функционалности. Най-важните атрибути на `ndarray` обект са:

`ndarray.ndim` – брой оси (размерности) на масива

`ndarray.shape` – връща размерностите на масива. Резултатът представлява комплект (`tuple`) от целочислени стойности, показващи всяка размерност на масива. За матрица с *n* реда и *m* колони `shape` връща двойка `(n,m)`.

`ndarray.size` – общ брой на елементите в масива равен на произведението на броя елементи във всяка размерност

`ndarray.dtype` – този обект описва типовете на елементите в масива. Освен стандартните типове данни в Python NumPy предлага собствени типове `numpy.int32`, `numpy.int16`, `numpy.float64` и др.

Пример 29 :

```
import numpy as np
a = np.arange(15).reshape(3, 5)
a
```

Резултат :

```
array([[ 0,  1,  2,  3,  4],
       [ 5,  6,  7,  8,  9],
       [10, 11, 12, 13, 14]])
```

Пример 30 :

```
a.shape
```

Резултат : ?

Пример 31 :

```
a.size
```

Резултат : ?

Пример 32 :

```
b = np.array([6, 7, 8])
b
```

Резултат : ?

2.2. Създаване на масиви

Има различни начини за създаване на масиви.

Например масив може да се създаде чрез стандартен списък (list) или комплект (tuple) с използване на функцията array.

Пример:

Пример 33 :

```
import numpy as np
a = np.array([2,3,4])
a
```

Резултат : ?

Пример 34 :

```
a.dtype
```

Резултат : ?

Пример 35 :

```
b = np.array([1.2, 3.5, 5.1])  
b.dtype
```

Резултат : ?

Методът `array` преобразува масив с две размерности в двумерен масив, масив с три размерности в тримерен и т.н.

Пример 36 :

```
b = np.array([(1.5,2,3), (4,5,6)])  
b
```

Резултат :

```
array([[ 1.5,  2. ,  3. ],  
       [ 4. ,  5. ,  6. ]])
```

Типът на елементите на масива може да се зададе при създаването:

Пример 37 :

```
c = np.array( [ [1,2], [3,4] ], dtype=complex )  
c
```

Резултат : ?

Често се налага създаване на масив с неизвестни елементи, но с известни размерности. NumPy предлага функции за създаване на масиви, чиито елементи инициализирани автоматично. По този начин се премахва необходимостта от обработване на динамично променящи се размерности, което е бавна операция.

Функцията `zeros` създава масив от нулеви стойности, функцията `ones` създава масив със стойности едно, а функцията `empty` създава масив от случайни числени стойности, чиито тип по подразбиране е `float64`.

Пример 38 :

```
np.zeros( (3,4) )
```

Резултат : ?

Пример 39 :

```
np.ones( (2,3,4), dtype=np.int16 ) # dtype can also be specified
```

Резултат : ?

Пример 40 :

```
np.empty( (2,3) ) # uninitialized, output may vary
```

Резултат : ?

За създаване на последователности от числени стойности NumPy предоставя функцията *arange*.

Пример 41 :

```
np.arange( 10, 30, 5 )
```

Резултат :

```
array([10, 15, 20, 25])
```

Пример 42 :

```
np.arange( 0, 2, 0.3 ) # it accepts float arguments
```

Резултат : ?

При използване на *arange* с реални числа не е възможно да се определи броят на генерираните елементи, който зависи от точността на представяне на числата. По тази причина за генериране на реални числа се използва функцията *linspace*, приемаща като аргумент броя на елементите:

Пример 43 :

```
from numpy import pi
np.linspace( 0, 2, 9 ) # 9 numbers from 0 to 2
```

Резултат :

```
array([ 0.   ,  0.25,  0.5   ,  0.75,  1.   ,  1.25,  1.5   ,  1.75,  2.   ])
```

Пример 44 :

```
x = np.linspace( 0, 2*pi, 100 ) # useful to evaluate function
at lots of points
f = np.sin(x)
```


2.3. Отпечатване на масиви

NumPy отпечатва масиви с `print`. Едномерен масив се изобразява като ред, двумерен като матрица, а многомерен като списък от матрици.

Пример 45 :

```
a = np.arange(6) # 1d array
print(a)
```

Резултат : ?

Пример 46 :

```
b = np.arange(12).reshape(4,3) # 2d array
print(b)
```

Резултат :

```
[[ 0  1  2]
 [ 3  4  5]
 [ 6  7  8]
 [ 9 10 11]]
```

Пример 47 :

```
c = np.arange(24).reshape(2,3,4) # 3d array
print(c)
```

Резултат : ?

```
[[[ 0  1  2  3]
 [ 4  5  6  7]
 [ 8  9 10 11]]
 [[12 13 14 15]
 [16 17 18 19]
 [20 21 22 23]]]
```

2.3. Основни операции с масиви

Аритметичните операции с масиви се изпълняват поелементно (`elementwise`).

Пример 48 :

```
a = np.array( [20,30,40,50] )  
b = np.arange( 4 )  
b
```

Резултат : ?

```
array([0, 1, 2, 3])
```

Пример 49 :

```
c = a-b  
c
```

Резултат : ?

```
array([20, 29, 38, 47])
```

Пример 50 :

```
b**2
```

Резултат : ?

```
array([0, 1, 4, 9])
```

Пример 51 :

```
10*np.sin(a)
```

Резултат : ?

Пример 52 :

```
a<35
```

Резултат :

```
array([ True,  True, False, False])
```

За разлика от други езици операторът за умножение `*` обработва NumPy масиви поелементно. За произведение на матрици се използва оператор `@` или функцията `dot`.

Пример 53 :

```
A = np.array( [[1,1],  
...           [0,1]] )  
B = np.array( [[2,0],  
...           [3,4]] )
```

```
A * B                                # elementwise product
```

Резултат :

```
array([[2, 0],  
       [0, 4]])
```

Пример 54 :

```
A @ B                                # matrix product
```

Резултат :

```
array([[5, 4],  
       [3, 4]])
```

Пример 55 :

```
A.dot(B)                             # another matrix product
```

Резултат :

```
array([[5, 4],  
       [3, 4]])
```

Някои операции като += и *= се използват за модифициране на съществуващ масив вместо за създаване на нов.

Пример 56 :

```
a = np.ones((2,3), dtype=int)  
b = np.random.random((2,3))  
a *= 3  
a
```

Резултат :

```
array([[3, 3, 3],  
       [3, 3, 3]])
```

Пример 57 :

```
b += a  
b
```

Резултат : ?

Пример 58 :

```
a += b # b is not automatically converted to integer type
```

Traceback (most recent call last):

...

TypeError: Cannot cast ufunc add output from dtype('float64') to dtype('int64') with casting rule 'same_kind'

При обработване на масиви от различен тип типът на резултантния масив съответства на масива с по-голяма точност (upcasting).

Пример 59 :

```
a = np.ones(3, dtype=np.int32)
b = np.linspace(0, pi, 3)
b.dtype.name
```

Резултат :

'float64'

Пример 60 :

```
c = a+b
c
```

Резултат :

```
array([ 1.          ,  2.57079633,  4.14159265])
```

Пример 61 :

```
c.dtype.name
```

Резултат :

'float64'

Пример 62 :

```
d = np.exp(c*1j)
d
```

Резултат : ?

Пример 63 :

```
d.dtype.name
```

Резултат : ?

Много унарни операции като изчисляване на сума на елементите са имплементирани като методи на класа *ndarray*.

Пример 64 :

```
a = np.random.random((2,3))
```

```
a
```

Резултат : ?

Пример 65 :

```
a.sum(), a.min(), a.max()
```

Резултат : ?

По подразбиране тези операции се изпълняват за всяка ос на масива. Възможно е да се зададе ос, за която да се изпълнява операцията:

Пример 66 :

```
b = np.arange(12).reshape(3,4)
```

```
b
```

Резултат :

```
array([[ 0,  1,  2,  3],
       [ 4,  5,  6,  7],
       [ 8,  9, 10, 11]])
```

Пример 67 :

```
b.sum(axis=0) # sum of each column
```

Резултат :

```
array([12, 15, 18, 21])
```

Пример 68 :

```
b.min(axis=1) # min of each row
```

Резултат :

```
array([0, 4, 8])
```

2.4. Универсални функции

NumPy предоставя често използвани математически функции като `sin`, `cos`, `exp`. В NumPy тези функции се наричат универсални (ufunc). Те се изпълняват поелементно върху масив и връщат в резултат нов масив.

Пример 69 :

```
B = np.arange(3)
```

```
B
```

Резултат : ?

Пример 70 :

```
np.exp(B)
```

Резултат : ?

Пример 71 :

```
np.sqrt(B)
```

Резултат : ?

Пример 72 :

```
C = np.array([2., -1., 4.])
```

```
np.add(B, C)
```

Резултат : ?

Повече информация за NumPy:

<https://docs.scipy.org/doc/numpy/user/quickstart.html>

3. Стандартен модул NLTK - NLTK (Natural Language Toolkit) е open source библиотека на Python, предоставящи безплатни онлайн книги. За повече информация въведете в командния интерпретатор `help(nltk)` и/или посетете сайта <http://www.nltk.org/>. За да инсталирате данните въведете в командния интерпретатор `nltk.download()`.

Пример 73 :

```
import nltk
```

```
mytext='Hello, world!'
```

```
nltk.word_tokenize(mytext) # разделя текста на отделни текстови  
единици "токъни"
```

Резултат:

```
['Hello', ',', 'world', '!']
```

3.1. Работа със стандартния модул NLTK - nltk.book

Пример 74:

```
from nltk.book import *
```

След посланието за добре дошли, зареждат се текстовете на няколко книги, като първия текст е книгата Moby Dick.

```
texts()
```

Резултат:

```
text1: Moby Dick by Herman Melville 1851  
text2: Sense and Sensibility by Jane Austen 1811  
text3: The Book of Genesis  
text4: Inaugural Address Corpus  
text5: Chat Corpus  
text6: Monty Python and the Holy Grail  
text7: Wall Street Journal  
text8: Personals Corpus  
text9: The Man Who Was Thursday by G . K . Chesterton 1908
```

```
text1
```

Резултат:

```
<Text: Moby Dick by Herman Melville 1851>
```

3.1.1. Търсене на текст съгласуван с определена дума в текста

Пример 75:

```
text1.concordance("love")
```

3.1.2. Друг текст в същия контекст на дума love, от предходния пример

Пример 76 :

```
text1.similar("love")
```

Резултат :

```
sea man it ship view life queequeg land matter gush me place  
ships way him line boats bone by hope
```

3.1.3. Проверка на контекста на дадена дума в различни текстове

Пример 77 :

```
text2.common_contexts(["monstrous"])
```

Резултат :

```
a_lucky is_pretty a_pretty be_glad am_glad was_happy a_deal  
is_fond
```

```
text1.common_contexts(["monstrous"])
```

Резултат :

```
what_cannibal the_pictures this_cabinet of_clubs that_bulk  
most_and a_size a_fable more_stories most_size
```

3.1.4. Дължина на текста

Пример 78 :

```
len(text1)
```

Резултат : ?

3.1.5. Речник на думите в текста – чрез използване на множество

Пример 79 :

```
sorted(set(text3))
```

3.1.6. Брой срещания на дадена дума в текста

Пример 80 :

```
text1.count("love")
```

Резултат : ?

3.1.7. Използване на индекси за получаване на достъп до дума

Пример 81 :

```
text1[1]
```

Резултат : ?

Пример 82 :

```
text1[2]
```

Резултат : ?

Пример 83 :

```
text1[1:5]
```

Резултат : ?

Пример 84 :

```
text1[-2] # предпоследна дума в текста
```

Резултат : ?

3.1.8. Честота на срещания на всички думи и символи в текста – чрез функцията FreqDist

Пример 85 :

```
fd=FreqDist(text1)
```

```
fd
```

Резултат : ?

Самостоятелна задача 1:

Пребройте думите в текст1 с дължина по-голяма от 10.

3.2. Работа със стандартния модул nltk.corpus

3.2.1. Колекция от текстове brown

Пример 86 :

```
from nltk.corpus import brown
```

3.2.2. Категории (жанрове) в корпуса brown

```
brown.categories()
```

Резултат : ?

3.2.3. Използвани думи в определена категория от корпуса brown

Пример 87 :

```
brown.words(categories='news')
```

Резултат :

```
['The', 'Fulton', 'County', 'Grand', 'Jury', 'said', ...]
```

Или в повече от една категория (жанр)

Пример 88 :

```
brown.sents(categories=['news', 'editorial', 'reviews'])
```

Самостоятелна задача 2:

Намерете честотата на срещане на думите в жанра 'news', на текстовете в корпуса brown

За повече информация:

```
import nltk  
help(nltk)
```

Или: <http://www.nltk.org>

4. Модули

Модулът (скриптът) е файл, състоящ се от оператори и дефиниции на Python, с разширение .py. Дефинициите от даден модул могат да бъдат импортирани в други модули. Python съдържа библиотека със стандартни модули. Обикновено всички оператори import (но, не задължително) се разполагат в началото на модула (скрипта).

След създаването на собствен файл, който можете да напишете в обикновен текстов редактор с примерно име name_modul.py, може да импортирате модула в интерпретатора на Python със следната команда:

Пример :

```
import name_modul
```

С вградената функция dir, можете да видите всички атрибути на модула:

Пример :

```
dir(name_modul)
```

5. Функции

def име на функцията (списък от формални параметри) :

```
"Документация за функцията"
```

```
блок от оператори # задължително трябва да има отстъп
```

```
[return [аргумент]] # задължително трябва да има отстъп
```

```
# return и/или аргумент не са задължителни
```

Дефинирането на функцията започва с ключовата дума `def`, последвана от име на функцията и списък от формални параметри, оградени в скоби. Първият ред завършва задължително с две точки. Операторите в тялото на функцията задължително са въведени с отстъп. Вторият ред, може да бъде стринг, който представлява документация за функцията. Този пояснителен текст, относно функцията се появява при въвеждане в интерпретатора на: `help(myfunc)`, където `myfunc` е името на вашата функция.

```
def myfunc(x):
```

```
    "функция за.."
```

```
    help(myfunc)
```

```
Help on function myfunc in module __main__:
```

```
myfunc(x)
```

```
    функция за..
```

Функции могат да се дефинират и в командния интерпретатор, което е удобно при първоначалното им тестване.

Самостоятелна задача 3:

Създайте програма на Python, съдържаща функция, която да проверява дали дадена дума е палиндром. Реализирайте функцията по два начина: чрез оператора `print` и оператора `return`.

Стартиране на скрипта (вариант с оператора `print`):

Първи начин: чрез командния интерпретатор

```
import func_Palindrom # примерно име на скрипта func_Palindrom  
func_Palindrom.Palindrom("aba")
```

Резултат:

Да! Думата `aba` е палиндром

Втори начин: чрез използване на командата `Run (F5)` от средата, където записвате скрипта.

```
Palindrom("aba")
```

Резултат:

Да! Думата aba е палиндром

Самостоятелна задача 4:

Създайте функция на Python, която да изчислява най-големия общ делител на две числа, зададени като параметри на функцията.